

**SPRAWOZDANIE Z FUNKCJONOWANIA SYSTEMU
ZAPEWNIANIA JAKOŚCI KSZTAŁCENIA W SZKOŁACH
DOKTORSKICH UZ
w roku akademickim 2023/2024**

przygotowany przez
Komisję ds. Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich

Uniwersytet Zielonogórski
listopad/grudzień 2024

1. Wprowadzenie

System Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich Uniwersytetu Zielonogórskiego został wprowadzony Zarządzeniem nr 157 Rektora UZ z dnia 6 listopada 2023 r. aby umożliwić syntetyczny przegląd możliwie wszystkich aspektów kształcenia oraz łatwy i szybki dostęp organów Uczelni – w zakresie ich kompetencji – do gromadzonych i na bieżąco aktualizowanych informacji dotyczących oceny treści, środków, warunków, przebiegu i efektów kształcenia doktorantów w Szkołach Doktorskich.

Do tworzenia procedur, dokumentów oraz przeprowadzania ewaluacji jakości kształcenia została powołana Komisja ds. Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich Zarządzeniem nr 179 Rektora UZ z dnia 19 listopada 2023 r. w składzie:

- 1) prof. dr hab. inż. Justyna Patalas-Maliszewska – prorektor właściwy ds. nauki,
- 2) dr hab. Maria Przybylska, prof. UZ – przewodnicząca,
- 3) dr Anna Pławiak-Mowna, prof. UZ – sekretarz,
- 4) prof. dr hab. inż. Marcin Witzczak,
- 5) dr hab. Grażyna Gajewska, prof. UZ,
- 6) dr hab. Joanna Karczewska, prof. UZ,
- 7) dr hab. Ryszard Michalak, prof. UZ,
- 8) dr hab. inż. Sylwia Myszograj, prof. UZ,
- 9) dr Piotr Kapusta,
- 10) mgr Marcin Dudek – doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych,
- 11) mgr inż. Marcin Grabas – doktorant Szkoły Doktorskiej Nauk Ścisłych i Technicznych.

Komisja w tym samym składzie została powołana Zarządzeniem nr 159 Rektora UZ z dnia 25 listopada 2024 r.

2. Działania Komisji ds. Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich

W okresie od powołania w listopadzie 2023 r. do czerwca 2024 r. Komisja pracowała nad przygotowaniem procedur i dokumentów Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich. Komisja podzieliła się pracami w ten sposób, że przewodnicząca tworzyła pierwotną wersję głównego dokumentu opisującego system i procedury, a pozostali członkowie podzielili się na zespoły pracujące nad poszczególnymi narzędziami systemu: ankietami, wzorcami kart i sprawozdań. Wszystkie wersje robocze dokumentów były udostępnione przez sekretarza na dysku google drive w celu nanoszenia poprawek i komentarzy, a następnie szczegółowo analizowane na spotkaniach Komisji. Spotkania odbyły się w terminach: 19.12.2023, 08.01.2024, 15.01.2024, 29.01.2024, 05.02.2024, 12.02.2024, 26.02.2024, 04.03.2024, 08.04.2024, 15.04.2024, 06.05.2024. W dwóch spotkaniach uczestniczyli również dyrektorzy obu szkół doktorskich, którzy przedstawiali swoje uwagi do wstępnych wersji dokumentów. Przewodnicząca kontaktowała się również z dr hab. Dorotą Szaban, prof. UZ specjalizującą się w metodologii badań społecznych, która naniósł poprawki na formularze ankiet.

W efekcie prac zespołu powstały dokumenty stanowiące załączniki do zarządzenia nr 81 Rektora UZ z dnia 5 czerwca 2024 r:

- Procedury i dokumenty w ramach Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich;
- załącznik 1: Ankieta procesu rekrutacji do Szkół Doktorskich;
- załącznik 2: Ankieta oceny warunków kształcenia w Szkołach Doktorskich;
- załącznik 3: Ankieta ewaluacji promotora/promotora pomocniczego;
- załącznik 4: Ankieta ewaluacji doktoranta;
- załącznik 5: Badanie losów zawodowych absolwentów Szkół Doktorskich;
- załącznik 6: Karta okresowej oceny programu kształcenia Szkoły Doktorskiej;
- załącznik 7: Sprawozdania z oceny procesu kształcenia w Szkole Doktorskiej;
- załącznik 8: Karta hospitacji zajęć dydaktycznych;
- załącznik 9: Procedury i narzędzia ewaluacji procesu kształcenia w Szkołach Doktorskich.

Załączniki 1-5 zostały przetworzone przez pracowników Pracownia—Obsługi Informatycznej Centrum Komputerowego UZ do wersji elektronicznej tak aby doktoranci, absolwenci Szkół Doktorskich i promotorzy mogli je wypełniać on-line.

Pierwszą ankietyzację przeprowadzonę w dniach 31 października – 20 listopada 2024 r. Wyniki ankiet sekretarz Komisji zestawiała w tabelach; a wnioski z analizy ankiet opracowane przez wszystkich członków Komisji zebrane w Raporcie z Ewaluacji Procesu Kształcenia w Szkołach Doktorskich w Roku Akademickim 2023/2024 w Uniwersytecie Zielonogórskim.

Na spotkaniu w dniu 19 grudnia 2024 r. Komisja omówiła wyniki badań ankietowych, sprawozdań z oceny kształcenia w Szkole Doktorskiej Nauk Humanistycznych i Społecznych oraz w Szkole Nauk Ścisłych i Technicznych oraz przyjęła roczne sprawozdanie z funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości Kształcenia w Szkołach Doktorskich UZ.

Rekomendacje Komisji na podstawie wyników ankietyzacji zostały sformułowane i zamieszczone na końcu Raportu z ewaluacji procesu kształcenia w szkołach doktorskich w roku akademickim 2023/2024 w Uniwersytecie Zielonogórskim (w sekcji Rekomendacje).

3. Raport z Funkcjonowania Systemu Zapewniania Jakości w Szkołach Doktorskich UZ

Dyrektorzy obu szkół doktorskich złożyli terminowo roczne Sprawozdania z oceny procesu kształcenia w Szkole Doktorskiej. W związku z tym, że było to pierwsze sprawozdanie dyrektorzy opisali również działania projakościowe podjęte we wcześniejszych latach.

Największa zmiana organizacyjna związana jest z przejściem z 3-letniego na 4-letni cykl kształcenia w roku akademickim 2022/23 i zwiększeniem limitu przyjęć kandydatów do szkół doktorskich. W związku z tym przesunięto pewne przedmioty na inne semestry, dodano zajęcia z języka angielskiego, godziny do seminariów, zwiększono liczbę godzin praktyk w SDNŚiT, liczbę godzin przedmiotu *Tendencje rozwojowe w naukach humanistycznych* w związku z przystąpieniem dyscypliny nauki prawne do SDNHIS.

Kolejne działania dotyczą zmian w zasadach rekrutacji w zakresie doprecyzowanie wymaganych dokumentów np. opinii o przydatności do pracy naukowej, etapów postępowania rekrutacyjnego, powodów odrzucenia kandydata na poszczególnych etapach postępowania oraz wprowadzenie rekrutacji elektronicznej od rekrutacji 2023/24.

Również w regulaminie szkół doktorskich doprecyzowano zapisy dotyczące wyjazdów badawczych; zaliczenia przedmiotów; składania, dokonywania zmian i sprawozdań IPB; sposobu wyznaczania i zmiany promotora; oceny śródkresowej, przedłużania terminu złożenia rozprawy doktorskiej.

W obu szkołach są prowadzone spotkania szkoleniowe:

- dla doktorantów poruszające różne aspekty kształcenia,
- dla promotorów dotyczące ich roli i obowiązków w kształceniu doktorantów oraz
- dla przewodniczących komisji ds. oceny śródkresowej odnośnie znaczenia oceny śródkresowej, przebiegu procedury i dokumentacji.

W szkołach ponadto odbywały się spotkania z Radą Doktorantów UZ, szkolenia dotyczące programu Erasmus+ i możliwości wyjazdów zagranicznych oraz przygotowano i przeanalizowano formularze dla nauczycieli akademickich prowadzących zajęcia w szkołach doktorskich.

Wnioski

Podjęte działania pokazują duże zaangażowanie dyrektorów szkół w doskonalenie kształcenia w szkołach doktorskich w zakresie poprawy dokumentów regulujących kształcenie, programów kształcenia i harmonogramów ich realizacji; szkoleń doktorantów, nauczycieli akademickich i przewodniczących komisji ds. oceny śródkresowej w zakresie podniesieniach ich kompetencji w procesie kształcenia.

W przyszłości należy przeprowadzić okresową ocenę programu kształcenia aby całościowo przejrzeć wszystkie elementy procesu kształcenia zgodnie z formularzem karty. Każdego roku były wprowadzane różnorodne zmiany w programach i harmonogramach realizacji programów kształcenia ulepszające poszczególne elementy procesu kształcenia jednak po zakończeniu pełnego cyklu byłaby przydatna kompleksowa analiza. Ponieważ w roku akademickim 2022/23 szkoły przeszły z 3-letniego na 4-letni cykl kształcenia więc taką ocenę należy przeprowadzić po zakończeniu r.a. 2025/26.

Komisja wskazuje na konieczność podjęcia dyskusji w obszarze opisywania przedmiotów w ramach programu kształcenia w Szkołach Doktorskich - karta przedmiotu, sylabus.